

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาของ
แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด
และแผนการส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง**

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร   ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญภรณ์ มูลศิลป์   รองคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีรัตน์ สังวรวงษ์พนา   ภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ดร.ระพีพันธ์ อวยวิมล   หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการ
ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นางสาวรำพึง อภัยวงศ์   พยาบาลวิชาชีพ 7 ตึกสิริกิติ์ 4
โรงพยาบาลชลบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย

ดิฉันชื่อ รมิดา คงเจริญ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กำลังทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลของการส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด โดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองในผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง” ดิฉันขอความร่วมมือจากท่านในการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ โดยการตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับโรค แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด แบบวัดพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด แบบวัดอาการหายใจลำบากและเข้าร่วมแผนการส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด ซึ่งจะใช้เวลาในการเข้าร่วมการวิจัย เป็นจำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 สัปดาห์แรก ใช้เวลาประมาณ 60 นาที ครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งแรก 2 สัปดาห์ ครั้งที่ 3 ห่างจากครั้งที่ 2 เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และครั้งที่ 4 ระยะเวลาติดตามผล ห่างจากครั้งที่ 3 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ใช้เวลาครั้งละประมาณ 40 นาที การตอบแบบสอบถามและการเข้าร่วมการวิจัยกับดิฉัน จะได้รับการพิทักษ์สิทธิเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านรวมทั้งการรักษาพยาบาลแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลต่อไป

หากท่านยินดีเข้าร่วมการวิจัยและภายหลังเกิดเปลี่ยนใจ ท่านมีสิทธิ์ที่จะถอนตัวได้โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ และหากมีข้อสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้ ดิฉันยินดีตอบข้อสงสัยตลอดเวลา ดิฉันหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

รมิดา คงเจริญ

ผู้วิจัย

สำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านหรือได้รับคำอธิบายตามรายละเอียดข้างบนอย่างครบถ้วน และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี

- ☐ ยินดีเข้าร่วมวิจัย
- ☐ ไม่ยินดีเข้าร่วมวิจัย

(ลายเซ็น).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2544

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง

1. เพศ [ ]
  - ( ) 1. ชาย
  - ( ) 2. หญิง
2. อายุ.....ปี [ ] [ ]
3. สถานภาพสมรส [ ]
  - ( ) 1. คู่
  - ( ) 2. โสด
  - ( ) 3. ม่าย
  - ( ) 4. หย่า หรือแยกกันอยู่
4. สถานภาพในครอบครัว [ ]
  - ( ) 1. หัวหน้าครอบครัว
  - ( ) 2. สมาชิกในครอบครัว
  - ( ) 3. อื่น ๆ ระบุ.....
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน [ ] [ ]
6. ระดับการศึกษา [ ]
  - ( ) 1. ไม่ได้รับการศึกษา แต่อ่านออกเขียนได้
  - ( ) 2. ประถมศึกษา
  - ( ) 3. มัธยมศึกษา
  - ( ) 4. สูงกว่ามัธยมศึกษา
7. ท่านมีรายได้หลักจากแหล่งใด [ ]
  - ( ) 1. บำนาญ
  - ( ) 2. การประกอบอาชีพ
  - ( ) 3. บุตร-หลาน
  - ( ) 4. อื่น ๆ ระบุ.....
8. รายได้ที่ท่านได้รับเพียงพอกับรายจ่ายหรือไม่ [ ]
  - ( ) 1. เพียงพอ
  - ( ) 2. ไม่เพียงพอ
9. ประวัติการสูบบุหรี่ [ ]
  - ( ) 1. ไม่เคยสูบบุหรี่
  - ( ) 2. สูบบุหรี่หรือเคยสูบบุหรี่

10. ถ้าสูบบุหรี่หรือเคยสูบบุหรี่ สูบบุหรี่มานาน.....ปี

[ ]

จำนวนบุหรี่ที่สูบโดยเฉลี่ย.....มวนต่อวัน

11. ประวัติการสูบบุหรี่ในปัจจุบัน

[ ]

( ) 1. เลิกสูบบุหรี่แล้ว

ระยะเวลาที่เลิกสูบบุหรี่.....ปี

( ) 2. ยังสูบบุหรี่อยู่

จำนวนที่สูบโดยเฉลี่ย.....มวนต่อวัน

12. ระยะเวลาที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง.....ปี

[ ]

13. การรักษาที่ได้รับขณะนี้

.....

.....

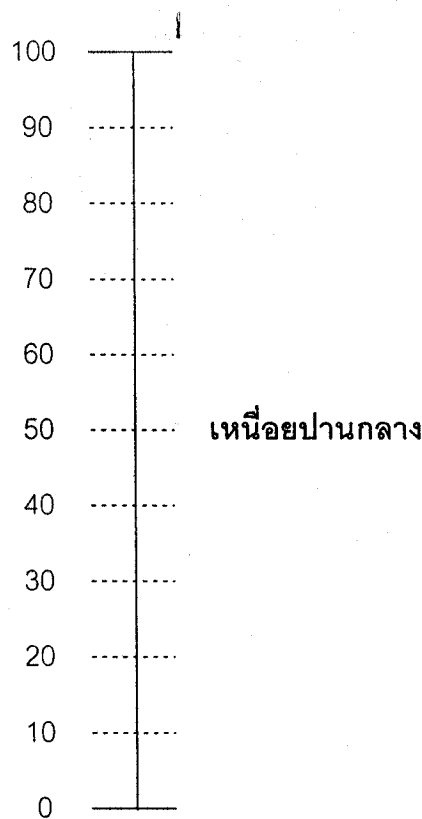
.....

.....

ส่วนที่ 2 แบบวัดอาการหายใจลำบาก (Dyspnea Visual Analogue Scale)

คำชี้แจง แบบวัดอาการหายใจลำบาก เป็นมาตรแสดงการรับรู้อาการหายใจลำบากของท่านในขณะนี้ มีลักษณะเป็นเส้นตรงยาว 100 มิลลิเมตร ทางด้านบนสุดที่ตำแหน่ง 100 มิลลิเมตร หมายถึง ท่านมีอาการหายใจลำบากมากที่สุด ส่วนทางด้านล่างสุดที่ตำแหน่ง 0 มิลลิเมตร หมายถึง ไม่มีอาการหายใจลำบากเลย และตรงกึ่งกลางที่ตำแหน่ง 50 มิลลิเมตร หมายถึง มีอาการหายใจลำบากปานกลาง ขอให้ท่านขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ลงบนเส้นตรง ณ จุดที่บ่งบอกถึงอาการหายใจลำบากของท่านในขณะนี้

หายใจลำบากมากที่สุด

ไม่มีอาการหายใจลำบากเลย

ส่วนที่ 3 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง

คำชี้แจง ผู้สัมภาษณ์ชี้แจงให้ผู้สูงอายุทราบว่า ข้อความที่อ่านให้ฟังต่อไปนี้ตรงกับระดับความมั่นใจของผู้สูงอายุเพียงใด โดยเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความเป็นจริง คำตอบไม่มีถูกหรือผิด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

มั่นใจมากที่สุด	หมายถึง มีความมั่นใจกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
มั่นใจมาก	หมายถึง มีความมั่นใจกับข้อความนั้นในระดับมาก
มั่นใจปานกลาง	หมายถึง มีความมั่นใจกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
มั่นใจน้อย	หมายถึง มีความมั่นใจกับข้อความนั้นในระดับน้อย

ข้อ	ข้อความ	มั่นใจ มาก ที่สุด	มั่นใจ มาก	มั่นใจ ปาน กลาง	มั่นใจ น้อย	
1.	ท่านมั่นใจว่า ท่านจะสามารถบริหารการ หายใจโดยการห่อริมฝีปากและการใช้ กล้ามเนื้อหน้าท้องและกระบังลมได้นาน ต่อเนื่องกันครั้งละ 15 นาที อย่างน้อย วันละ 2 ครั้ง สัปดาห์ละ 5-7 วัน					[ ]
2.	ในขณะที่ท่านบริหารการหายใจ ในการ หายใจเข้านั้น ท่านมั่นใจว่าสามารถหายใจ เข้าทางจมูกให้ลึกที่สุดอย่างช้า ๆ จนทำให้ หน้าท้องโป่งออก โดยใช้เวลาเท่ากับการ นับในใจหนึ่ง สอง					[ ]
3.	ในขณะที่ท่านบริหารการหายใจ ในการ หายใจออกนั้น ท่านมั่นใจว่าสามารถผ่อน ลมหายใจออกด้วยวิธีการห่อริมฝีปาก เหมือนการผิวปากอย่างช้า ๆ จนทำให้ หน้าท้องแฟบเข้าโดยใช้เวลาเท่ากับการ นับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่					[ ]
4.	ในการบริหารการหายใจ ท่านมั่นใจว่า สามารถจัดหาสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ สะดวกและหลีกเลี่ยงบริเวณแออัด					[ ]
5.	ท่านมั่นใจว่า ท่านสามารถสังเกตอาการ ผิดปกติที่เกิดขึ้น ในขณะที่บริหารการหายใจ เช่น เหนื่อยหอบมากขึ้น หรือเวียนศีรษะ					[ ]
6.	ท่านมั่นใจว่า ท่านจะสามารถออกกำลังกาย ด้วยการเดินได้นานครั้งละ 20-30 นาที วันละ 1 ครั้ง สัปดาห์ละ 3-5 วัน					[ ]

ข้อ	ข้อความ	มั่นใจ มาก ที่สุด	มั่นใจ มาก	มั่นใจ ปาน กลาง	มั่นใจ น้อย
7.	ในขณะที่ท่านออกกำลังกายด้วยการเดินนั้น ท่านมั่นใจว่าสามารถหายใจเข้าทางจมูกให้ลึกที่สุดอย่างช้า ๆ จนทำให้หน้าท้องโป่งออก โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง และผ่อนลมหายใจออกด้วยวิธีการห่อริมฝีปาก เหมือนการผิวปากอย่างช้า ๆ จนทำให้หน้าท้องแฟบเข้า โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่				
8.	ในการออกกำลังกายด้วยการเดิน ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดหาสถานที่ที่เป็นบริเวณลานบ้านกว้าง ๆ หรือทางเดินที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และหลีกเลี่ยงบริเวณแออัด				
9.	ท่านมั่นใจว่า ท่านสามารถสังเกตอาการผิดปกติที่เกิดขึ้น ขณะออกกำลังกายด้วยการเดิน เช่น เหนื่อยหอบมากขึ้น หรือเมื่อยล้าจนทนไม่ไหว หรือเวียนศีรษะ				

[ ]

[ ]

[ ]

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง

คำชี้แจง ผู้สัมภาษณ์ชี้แจงให้ผู้สูงอายุทราบว่า ข้อความที่อ่านให้ฟังต่อไปนี้จะตรงกับความบ่อยในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุเพียงใด โดยเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความเป็นจริง คำตอบไม่มีถูกหรือผิด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

ปฏิบัติสม่ำเสมอ	หมายถึง	กระทำกิจกรรมในข้อความนั้นเป็นประจำ
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	กระทำกิจกรรมในข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	กระทำกิจกรรมในข้อความนั้นนาน ๆ ครั้ง
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่เคยกระทำกิจกรรมในข้อความนั้นเลย

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ	
1.	ท่านบริหารการหายใจโดยการห่อริมฝีปากและการใช้กล้ามเนื้อหน้าท้องและกระบังลมได้นานต่อเนื่องกันครั้งละ 15 นาที อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง สัปดาห์ละ 5-7 วัน					[ ]
2.	ในขณะที่ท่านบริหารการหายใจ ในการหายใจเข้านั้น ท่านสามารถหายใจเข้าทางจมูกให้ลึกที่สุดอย่างช้า ๆ จนทำให้หน้าท้องโป่งออก โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง	1				[ ]
3.	ในขณะที่ท่านบริหารการหายใจ ในการหายใจออกนั้น ท่านสามารถผ่อนลมหายใจออกด้วยวิธีการห่อริมฝีปากเหมือนการผิปากอย่างช้า ๆ จนทำให้หน้าท้องแฟบเข้า โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่					[ ]
4.	ท่านจัดหาสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและหลีกเลี่ยงบริเวณแออัดในการบริหารการหายใจ					[ ]
5.	ท่านสังเกตอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นในขณะที่บริหารการหายใจ เช่น เหนื่อยหอบมากขึ้นหรือเวียนศีรษะ					[ ]
6.	ท่านออกกำลังกายด้วยการเดินได้นานครั้งละ 20-30 นาที วันละ 1 ครั้ง สัปดาห์ละ 3-5 วัน					[ ]

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
7.	ในขณะที่ท่านออกกำลังกายด้วยการเดิน นั้น ท่านหายใจเข้าทางจมูกให้ลึกที่สุด อย่างช้า ๆ จนทำให้หน้าท้องโป่งออก โดย ใช้เวลาเท่ากับการนับในใจ หนึ่ง สอง และ ผ่อนลมหายใจออกด้วยวิธีการห่อริม ฝีปากเหมือนการผิวปากอย่างช้า ๆ จนทำ ให้หน้าท้องแฟบเข้า โดยใช้เวลาเท่ากับการ นับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่	1			
8.	ท่านจัดหาสถานที่ที่เป็นบริเวณลานบ้าน กว้าง ๆ หรือทางเดินที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง ที่มี อากาศถ่ายเทได้สะดวก และหลีกเลี่ยง บริเวณแออัด ในการออกกำลังกายด้วย การเดิน				
9.	ท่านสังเกตอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นขณะ ออกกำลังกายด้วยการเดิน เช่น เหนื่อย หอบมากขึ้น หรือเมื่อยล้าจนทนไม่ไหว หรือเวียนศีรษะ				

[ ]

[ ]

[ ]

แผนการส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง

วิธีการปฏิบัติ	ผู้วิจัยดำเนินการส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง
เป้าหมาย	ให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นรายบุคคล
ระยะเวลาและวิธีดำเนินการ	ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง ครั้งละ 40 - 60 นาที 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์
สถานที่ดำเนินการ	บ้านผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง
สื่อ/อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม	ภาพพลิกเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด และคู่มือการดำเนินชีวิตด้วยดีไปกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง
วัตถุประสงค์ทั่วไป	เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด
วัตถุประสงค์เฉพาะ	เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง 1. มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด 2. มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด 3. มีกำลังใจและเกิดแรงจูงใจในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
ครั้งที่ 1 (สัปดาห์แรก)				60 นาที
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ที่ดีระหว่างผู้วิจัยและ ผู้สูงอายุที่มีภาวะ ปอดอุดกั้นเรื้อรัง	- ผู้วิจัยแนะนำตนเองพร้อมทั้งชี้แจง วัตถุประสงค์ ขั้นตอนวิธีการดำเนิน การเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความ ร่วมมือในการทำวิจัย - เมื่อผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้น เรื้อรังให้ความร่วมมือในการทำวิจัย จึงสอบถามปัญหาในการฟื้นฟู สมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุที่มี ภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง กระตุ้นให้ ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้ระบายความรู้สึกต่าง ๆ	- การให้ข้อมูล - การให้กำลังใจ	ใช้หลักการคำพูดชักจูงใจ (verbal persuasion) เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังเกิดความรู้สึกมั่นใจที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ เมื่อผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้รับการกระตุ้นอารมณ์แง่บวก เช่น การให้กำลังใจจะมีผลนำไปสู่การรับรู้ความสามารถหรือการคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้ แต่ถ้าผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง เกิดความรู้สึกถึงเครียด วิตกกังวลและกลัวจะมีผลนำไปสู่การรับรู้ความสามารถหรือการคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองลดลง เพื่อเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง เนื่องจากจากความรู้และทักษะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสามารถของมนุษย์ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้	
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ เกี่ยวกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และทักษะ ในการฟื้นฟูสมรรถ	สอนและใช้คู่มือเกี่ยวกับโรค พยาธิ สภาพ การดำเนินของโรค การดูแล รักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถ ภาพปอด ระดับความรุนแรง ซึ่งส่ง	- การสอน - การใช้คู่มือ - การให้ข้อมูล		

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
ภาพปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ถูกต้อง	ผลกระทบบทปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ซักถามปัญหาต่างๆ 2. สอนร่วมกับการสาธิตและการใช้ภาพพลิกเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด ซึ่งประกอบด้วยภาพของผู้สูงอายุท่านอื่น ที่มีการบริหารกายอย่างเหมาะสม และออกกำลังกายด้วยการเดินเป็นต้นแบบ การบริหารกายหายใจ มีขั้นตอนและวิธีการดังนี้ 1. เริ่มจากเอามือวางไว้ที่หน้าท้องหายใจโดยลึกที่สุดทางจมูกจนทำให้หน้าท้องป่องออก โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง และ	- การสอน - การใช้ภาพพลิก - การสาธิต	ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) และเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และทักษะในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด เนื่องจากการสอนจัดเป็นวิธีหนึ่งของการใช้คำพูดชักจูง (verbal persuasion) การใช้ต้นแบบ (modeling) ทั้งที่เป็นบุคคลจริง ๆ (live model) คือการสาธิตการบริหารกายหายใจ และการเดิน และที่เป็นแบบสัญลักษณ์ (symbolic model) คือ ภาพถ่ายประกอบ ซึ่งจะให้ผู้สูงอายุเห็นต้นแบบแล้วเกิดความรู้สึกว่าการทำตามมีความสามารถที่จะกระทำได้เช่นกัน	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
	หายใจออกโดยการห่อริมฝีปาก เหมือนการผิวกปาก จนทำให้หน้าท้องแฟบเข้า โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่ 2. บริหารการหายใจนานครั้งละ 15 นาที วันละอย่างน้อย 2 ครั้ง สัปดาห์ละ 5 - 7 วัน 2. บริหารการหายใจในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและหลีกเลี่ยงบริเวณแออัด 4. สังเกตอาการผิดปกติ เช่น เหนื่อย หอบมากขึ้นหรือเวียนศีรษะขณะบริหารการหายใจ 5. การบริหารการหายใจสามารถทำได้ตลอดเวลาขณะที่นั่ง นอน ยืน หรือเดิน			

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
	การเดินมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้ 1. สวมใส่เสื้อผ้าที่สบายพอเหมาะ 2. ขณะที่ออกกำลังกายด้วยการเดินหายใจเข้าให้ลึกที่สุดทางจมูกจนทำให้หน้าท้องโป่งออก โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง และหายใจออกโดยการห่อริมฝีปากเหมือนการผิวปากจนทำให้หน้าท้องแฟบเข้า โดยใช้เวลาเท่ากับการนับในใจหนึ่ง สอง สาม สี่ 3. ออกกำลังกายด้วยการเดิน นานครั้งละ 20-30 นาที สัปดาห์ละ 3 - 5 วัน 4. สถานที่ออกกำลังกายด้วยการเดินควรเป็นบริเวณลานบ้านกว้างๆ หรือทางเดินที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง และหลีกเลี่ยงบริเวณแออัด			

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
ครั้งที่ 2 (ห่างจากครั้งแรก 2 สัปดาห์) 1. เพื่อประเมินผล ทบทวน ความรู้และ ทักษะของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง จากการทำข้อสอบครั้งแรก	5. สังเกตอาการผิดปกติ เช่น เหนื่อย หอบมากขึ้นหรือเมื่อยล้าจนทนไม่ไหว หรือเวียนศีรษะ ชนระลอก กำลังกายด้วยการเดิน จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ซักถามเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมกัน และกำหนดวันนัดหมายครั้งต่อไปอีก 2 สัปดาห์ ทักทายและพูดคุย เสริมสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง สอบถามถึงผล ความรู้ที่ได้นำไปปฏิบัติในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา เพื่อประเมินความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง	- การให้กำลังใจ	เป็นการใช้หลักการกระตุ้นอารมณ์ (emotional arousal) ให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังลดความวิตกกังวล ความเครียดและความกลัว เป็นการใช้หลักการกระตุ้นอารมณ์ทางบวก โดยผู้วิจัยได้เปิดเผยตัวเองเพื่อเป็นการตรวจสอบผล การปฏิบัติ และกระตุ้นพัฒนาให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้รับประสบการณ์ที่ ประสบความสำเร็จ (mastery experience) ตามที่แบนดูรา (Bandura) เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มี	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
	1. กรณีที่ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังประเมินว่ามีความสำราใจในการปฏิบัติ ผู้วิจัยจะชักจูงใจให้พูดถึงประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและพูดถึงกิจกรรมที่ตนได้รับรู้ว่ามีความสามารถที่จะกระทำได้ดียิ่งขึ้นและต่อเนื่อง 2. กรณีที่ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังประเมินว่าไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ ผู้วิจัยจะพยายามพูดถึงกับว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังมีความสำราใจในการปฏิบัติ ผู้วิจัยจะพยายามพูดถึงกับว่าผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังมีความสามารถที่จะกระทำได้ดี และร่วมกันหาสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติไม่		ประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากเป็นประสบการณ์โดยตรง ผลของความสำราใจทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง เกิดความคาดหวังว่าสามารถที่จะทำได้	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ของผู้สูงอายุที่มีภาวะ ปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ ต้องเพิ่มขึ้น	สำเร็จหรือมีข้อขัดข้อง และวางแผน แก้ไขในลำดับต่อไป สถิติการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดซ้ำอีก ครั้ง แล้วให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้น เรื้อรังลองปฏิบัติใหม่ กำหนดนัดหมาย ครั้งต่อไปอีก 2 สัปดาห์	- การสาธิตซ้ำ - การให้กำลังใจ - การใช้ ภาพพลิก - การใช้คู่มือ	เพื่อเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ปอดของผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังซ้ำอีก ครั้ง เนื่องจากความรู้และทักษะเป็นองค์ประกอบ หนึ่งของความสามารถของมนุษย์ตามแนวทฤษฎี การเรียนรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ร่วมกับการพูดชักจูงใจ (verbal persuasion) ทำให้ เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เนื่องจากจะทำให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง รับรู้ว่ามีความสามารถที่จะทำได้ และจะได้ผล ดีเมื่อให้ร่วมกับการได้รับคำแนะนำ (suggestion) ตามหลักการพูดชักจูงใจ (verbal persuasion)	

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	วิธีการ/ สื่อ/อุปกรณ์	เหตุผล	ระยะเวลา
ครั้งที่ 3 (ห่างจากครั้งที่ 2 2 สัปดาห์) 1. เพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดอย่างต่อเนื่อง	เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ระบายความรู้สึกและประสบการณ์ที่ผ่านมาหลังจากที่ได้ปฏิบัติเป็นเวลา 4 สัปดาห์รับฟังและพูดให้กำลังใจให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังปฏิบัติตามต่อไปและกระตุ้นให้ปฏิบัติตามได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง สำเร็จ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้กำลังใจสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดอย่างต่อเนื่องต่อไป	- การให้กำลังใจ	เป็นการให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ระบายถึงความรู้สึกที่ตึงเครียด หรือความรู้สึกที่เป็นตัวกระตุ้นอารมณ์ทางลบ ตามหลักการของ (emotional arousal) และกระตุ้นอารมณ์ทางบวกเสริมแทน เป็นการใช้คำพูดชักจูงใจตามหลักการใช้คำพูดชักจูง (verbal persuasion) เกิดความรู้สึกมั่นใจที่จะทำให้เกิดความสำเร็ได้ ทำให้เกิดการปฏิบัติในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดอย่างมั่นใจ ถูกต้อง สำเร็จและต่อเนื่องต่อไป	40 นาที
2. เพื่อปิดสัมพันธภาพ	ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้สูงอายุที่มีภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดีตลอดช่วงเวลาที่ทำกรวิจัย			

ภาคผนวก ง

ผลการทดลองใช้แผนการส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด พฤติกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพปอด และอาการหายใจลำบาก
 ระยะก่อนการทดลอง (ครั้งที่ 1) ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที (ครั้งที่ 2) และระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที 4 สัปดาห์ (ครั้งที่ 3)

ลำดับ	การรับรู้ความสามารถในการ			พฤติกรรมการฟื้นฟู			อาการหายใจลำบาก		
	ฟื้นฟูสมรรถภาพปอด			สมรรถภาพปอด					
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1	18	29	31	20	29	32	60	40	30
2	15	26	29	13	27	30	50	40	20
3	22	30	23	25	30	32	30	20	10